

نزیکتر دهبوویهوه، ئەستیرهکان زباتر شیوهی مرۆفی بچووک بچوکیان وەردهگرت. کەسێش نەیدەزانی ئەو پیاوهی کە دەروات چ لە پێش خۆیهوه دەبینی.

* * *

تێدەپه‌ریم و وامدەزانی خۆتندنه‌وه‌ی ئەو کتێبه‌ ده‌باته‌ جیهانیکی دیکه، من باوه‌رم به‌ جیهانیکی دیکه‌ نییه‌ له‌سه‌ر کاغه‌ز نه‌بیت. جیهانیکی که‌ پتوهندی به‌و جیهانه‌ی ئیستامانه‌وه‌ هه‌بێ. باشر بلێم وامدەزانی له‌ دوای خۆتندنه‌وه‌ی ئەو کتێبه‌ ده‌چییه‌ دنیا‌یه‌که‌وه‌ که‌ هه‌چ ناچار نی‌ بۆو دنیا‌یه‌ بگه‌رێیه‌وه‌. سه‌ره‌رای هه‌موو ئەوانه‌ش ژیان له‌ناو کتێبێکدا چه‌ند خۆشه‌، لا‌په‌ره‌یه‌ک سزا نادریت و وشه‌یه‌ک وشه‌یه‌کی دیکه‌ ناداته‌ به‌ر شه‌ق و فاریزه‌یه‌ک خاڵیک ناسرپته‌وه‌.

پێش ئەوه‌ی بگه‌مه‌ کتێبه‌که‌ هه‌ر بیرم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌ که‌ دوای رۆیشتنم له‌و دنیا‌یه‌ چی هه‌یه‌ بیرم بکه‌م و بۆی به‌ په‌رۆش بم. مندالی خۆم، یان یه‌که‌م هاواری له‌ دایک بووم له‌ کونجێکی هه‌ره‌ تاریکی گوندێک که‌ هه‌موو به‌هار و پاییزێک ژێر ئاو ده‌که‌وێ جیه‌پشتووه‌، له‌ پۆلێشدا ئەوه‌نده‌ ته‌ریک و بێ ده‌نگ بووم ته‌نیا له‌ کاتی میزکردن به‌خۆمدا قوتابیه‌کانی هاوێڵم ده‌یانزانی هه‌م و زه‌حمه‌تی ئاو‌په‌رانه‌وه‌یان بۆ لام نه‌ده‌کێشا و مامۆستای هه‌ره‌ فیه‌له‌سووفم، مامۆستای وانه‌ی وێنه‌کێشانم ده‌یگوت:

- ئەو گوی پانه‌ هه‌ر بۆ ئەوه‌ هاتۆته‌ دنیا‌وه‌ میزی پێدا بکات.

به‌ که‌لکی ئەوه‌ش ده‌هاتم هه‌ر مامۆستایه‌که‌ بیوستبا ئازایه‌تی خۆی تاقی کاته‌وه‌، یان قوتابیه‌ هاره‌کان به‌ترسینێ به‌و په‌نجه‌ ئەستوور و پانه‌یان تا خوا پتی خۆشه‌ زلله‌یه‌ک له‌ بناگوتیم بسره‌وینێ. له‌و هه‌موو لێدانه‌ی ده‌موچاوی باریک و بێ هه‌تزم له‌ماوه‌ی شه‌ش سالدا من ته‌نیا تاقه‌ گوتیه‌کم له‌ده‌ست دا و له‌وه‌دا سه‌که‌وتوو بووم که‌ گوتی راستم بۆ هه‌میشه‌ به‌ سه‌لامه‌تی پاراستبوو.

ده‌بێ من به‌ هه‌ر نرخێک بێت ئەو کتێبه‌ بخوینمه‌وه‌. ئاخ ته‌نیا توانیام ئەو کتێبه‌ ده‌ستخه‌م. ئیدی چیم هه‌یه‌ من له‌و دنیا‌یه‌ په‌رۆشی بم. دایکێک له‌ سه‌پێده‌یه‌کدا له‌گه‌ڵ ئاونگی به‌یانی ره‌وییه‌وه‌، کۆمه‌لێک مالی مندالی له‌ گه‌ره‌کێکدا به‌جێ مان. چه‌ند هاو‌په‌یه‌ک هه‌ریه‌که‌یان له‌ شیوه‌ی پیتێکدا مردوو، کچیک له‌فزی مه‌لایه‌ک لێی ستاندمه‌وه‌، باوکێک به‌ بۆنی کاله‌که‌وه‌ ون بوو.

ئەو کتێبه‌ هه‌موو شتیکه‌ بۆ من، ته‌نیا به‌رگه‌که‌ی به‌شی سالتیکم ده‌کات. له‌سه‌ر بالی ئەو ته‌یره‌ی به‌سه‌ر پیاوه‌که‌وه‌یه‌ داده‌نیشم و له‌و ئەستیره‌ بۆو ئەستیره‌ ده‌گه‌رێم.

یه‌که‌م پیتی ده‌که‌مه‌وه‌ وه‌ک مالی خۆم بێت به‌ده‌نگی به‌رز سلاو ده‌که‌م، ئەو ده‌نگ و نه‌ره‌یه‌ی تائێستا قسه‌م پینه‌کرده‌وه‌، چه‌ند خۆشه‌ خودایه‌ له‌ پیتێکه‌وه‌ بچییه‌ ناو کتێبێکه‌وه‌، پیتیک ئاره‌زووکه‌ی وه‌ک په‌نجه‌ره‌ لێیه‌وه‌ بۆ دنیا ده‌روانی و هه‌ز بکه‌ی وه‌ک ده‌رگا دایده‌خه‌ی.

له‌ شووشه‌ به‌ندی به‌رده‌م دوکانه‌که‌ سه‌یری خۆم کرد، شه‌رمم کرد و تووژیک گه‌رامه‌وه‌، ئەری ئەو دیمه‌نه‌ی ناو شووشه‌که‌ من بووم، چ زه‌مه‌نیکی دل ره‌قه‌ وه‌ک یه‌ک ده‌چیته‌ ناو پیتست و چاو و مووی سه‌ره‌وه‌، ئەو دیمه‌نم بۆوه‌ ده‌بێ بچیته‌ ناو ئەو کتێبه‌وه‌؟ ئاخ خودایه‌ ئەو جله‌ نه‌گبه‌تانه‌م یه‌که‌جار له‌ناو ئەو کتێبه‌دا به‌ته‌که‌تیم به‌سه‌ بۆ ئەوه‌ی هه‌موو سه‌رنشینه‌کانی به‌تووز بخنکین. هه‌ر زوو رووم له‌ دیمه‌نی خۆم کرد له‌ شووشه‌ به‌نده‌که‌دا:

- نابێ ئەو جلانه‌ بۆ ناو ئەو کتێبه‌ به‌ری. هه‌رکه‌ به‌رگه‌که‌م هه‌لدايه‌وه‌ به‌دیوه‌که‌ی دیکه‌یه‌وه‌ جله‌کانم هه‌لده‌واسم و به‌ قه‌یتانی پیلاره‌کانیشم له‌سه‌ری ده‌نووسم «مۆزه‌خانه» با ئەو پشتی به‌رگه‌ خه‌سار بێت و که‌س نه‌توانی به‌بێ ئەوه‌ی لووتی بگرت به‌لایدا تێپه‌رێ. کێشه‌م ئەوه‌بوو من چۆن به‌رووتی بچمه‌ ناو دانیشتوانی ئەو کتێبه‌وه‌.

* * *

بارانیکی دلۆبه‌ گه‌وره‌ باری و رووناکی ناو دوکانه‌که‌ کوژایه‌وه‌، له‌نیوان من و کتێبه‌که‌دا جگه‌ له‌ بارسته‌یه‌یه‌کی تاریکی هه‌چی دیکه‌ نه‌ما. ترسام وشه‌ و رسته‌کان، شار و رووباره‌کان، خه‌لک و گیانداره‌کانی ناو کتێبه‌که‌ له‌و تاریکییه‌ ری ده‌رنه‌که‌ن و هه‌لرژینه‌ خواری و سه‌رگه‌ردان بن.

پیاویکی به‌ته‌مه‌ن، به‌لام چوست و چالاک و زیندوو، کورته‌ بالایه‌کی باریک هاته‌ ده‌ری، وه‌ختیک ده‌ستی برد دوکانه‌که‌ کیل دا، بێ ئەوه‌ی رووم تیکات به‌ دل‌سۆزییه‌وه‌ گوتی:

- شه‌وه‌ تووش برۆوه‌. بێ ئەوه‌ی ته‌ماشای کابرای کیل به‌ده‌ست که‌م، رۆیشتم، له‌ په‌رگه‌رامه‌وه‌ تا له‌وه‌ دل‌نیام که‌ کتێبه‌که‌ له‌و تاریکییه‌ که‌په‌دا هه‌لنه‌رژاوه‌ته‌ ناو دوکانه‌که‌ و به‌ژێر جامخانه‌که‌دا بۆ سه‌ر شه‌قامه‌که‌ جوگه‌له‌ی نه‌به‌ستوو.

وامده زانی ترازانی پییهک بهسه بو ئه وهی له لاپه ره ی خۆته وه به ربیه خوار، هه رکه گه رامه وه دیتم پیش دوکانه که وهک مهیدانیکی رازا وه ته وه، مهقه لی له پیش دوکانه که دانرا وه، چهنده که سه له سه ر ته خت و کورسی دانیشتون و دوو که لی که باب و بهز به نیو ته می چر و بارانی تاریکی سه ره تای شه و تا خوا حه ز کات ده روا. هه ر خیرا تیکه لیان بووم و له پیاویکی به ته مه ن و سه رو پیش سپی و بژم پرسی:

- ئه ری ئیوه له کتیبه وه هه لریژاون.

ئه و پیکه نی، نه رموگه رم پیکه نی، چا وه کانی ئه وه نده چووک بوونه وه وهک خالیکی دوور و بچووک ده ره وشانه وه. بانگی که سیکی کرد که دیار بوو که بابجیه و گوتی:

- که بابیکی ناو کتیبانی بو بینه ..

جاریکی دیکه ته ماشای منی کرده وه و درێژه ی دایه - به لام با شیشه که ی کاغه ز نه بیت، دیاره ئه و شه ویش برسیه تی.

کابرا بی ئه وه ی له من بپرسی، یان چا وه پتی وه لامی من بکات، دهستی گرتم و رایکی شام و له ته نیشت خۆیه وه له سه ر لاته ختیکی داینام و گوتی:

- دوینی شه و گه بشتینه کوئ، ئا..، ئیمه هه موومان، من، پاله وان رامسن و ده زگیرانه که ی، که هه لی گرتبوو له گه ل داروده سته که مان، هه ر هه موومان سواری پا پوره که بووین بی گومان له بیرت ما وه من وه زیری یه که می پاله وان رامسن بووم، ... ناوم ..

منیش بی ئه وه ی مه به ستم بیت، یان خۆم بو ئاماده کرد بیت گوتم

- سالاری خۆش نیشان.

له گه ل ئه و قسه یه ی من به راستی دلخۆش بوو، به لام دیسانه وه گوتیه وه:

- ناوم سالاری خۆش نیشان، ئه وه ش له لاپه ره ی سه دو په نجاویه کی ئه و کتیبه دایه، دوژمنه کاتمان ناتوان له وشکانی دوور که ونه وه، ئه وان له گل دروست کراون و له ئاودا ده توینه وه! به لام ئیمه له باران، که چی ئه و دوژمنه خۆپریانه تیریکی ده هاون و بهر پاله وان رامسن ده که وئ. تیره که چونکه باریکه ئه ونده ی پیی خۆشه ده چیته خواری و پاله وان رامسن، چونکه له ئای نه مری هه لنه کیشرا وه ده بووریته وه.

ئه و پیاوه سه رو پیش بژ و سپیه لی پرسیم:

- خۆ له بیرت ما وه ده زگیرانه که ی ناوی چی بوو.

منیش خیرا، که تا ئه و کاته که بابه گه رمه که گه یشتبوو، گوتم - فه رو قلیقا.

ئه و دیسانه وه ده موچا وه سه وره که ی رووناک بووه و گوتی:

- ئافه رم، ئه و ناوه ش بابی له کتیبیکی فارسیدا بهرچاوی که وتبوو، هه رچه نده هه رگیز نه ی توانی به ته واوی ناوه که بلئ. باوکی فه رو قلیقا له گه ل ئه سکه نده ری گه وره هیرشی کردۆته سه ر ئیران. ئه وه تا لاپه ره سه د و په نجاویه ک، له لاپه ره سه د و په نجا و دوودا فه رو قلیقای کچه ئه میر و پاشا پاله وان رامسن چه ور ده کات. نا هیلئ که س تیره که له شانی رامسن ده ره یئتی.

دیتم فه رو قلیقا ده رگایه کی له ته ختی که شتیبه که کرده وه، من ترسام ئا و بیته ژووری، به لام ئه و به په یژه یه کی وهک جو لانه که به نا و ئا وه که دا ده ها تو ده چوو چوو خوارئ، خانمی پاله وان پیی گوتین (به ده نگیک که هه موومان گوتمان لی بیت)

- له داوی من ده رگایه که داخه ن و چه ندی ده کری خیرا برۆن، من ده رۆم ده رمانی برینی پاله وان دینم، تا ده تانگه مه وه، رۆژی ته نیسا دوو که وچک شیر ی له سه ر رۆکه ن، من خیرا گوتم:

- جه نابی سوپاسالار من حه ز ناکه م له و لاپه ره یه تیپه رم، حه ز ده که م به و په یژه یه دا بچمه خوارئ. ده مه وئ برۆمه ژیر ئا و، شاره کانی ژیر ئا و ببینم و هه ر له ویش بریم.

ئه و گوتی:

- ئه ویش لاپه ره یه کی دیکه یه، سه ره رای ئه وه ش تازه من ناتوانم ئه و ده رگایه بکه مه وه، ده بوو زووتر بچییه خوارئ، تۆ ده بی چا وه پتی فه رو قلیقا که ی.

خیرا گوتم:

- ئه ی تۆ چی ده که ی سوپاسالار، چیت پی ده کری که نه توانی ده رگایه ک بکه یه وه.

پیاوه پیره که که ریشه سپیه که ی وهک به روانکه به سنگیدا ها تبو خوار، گوتی:

- من ده بی ئاگام له رامسن بیت ئه و هه م سه رۆکه م هه م پاله وان، ده بی که شتیبه که به رتیه به رم و له وشکانی دوور که ومه وه، فه رمان بده مه ده روان و پاسه وانه کان، له بیری چۆته وه ئیمه له شه ردا ین.

گوتم:

- باشه، تۆ له گه ل ئه وان به و فه رمان ده رکه، ریگاش

بده من ئەو دەرگایە بکەمەوه بەدوای خاندا برۆم.
 ئەو توورە بوو و هاواری کرد:
 - دەبێ دووجار هەمان پرسیار نەکە، یاساشکینی
 زۆرجار بە لەدەستدانی ژيانت تەواو دەبێ.

* * *

هەر لە سەرەتای لاپەرە سەد و پەنج و سێتوہ بیوومە
 جینشینیکی دیاری ئەو کەشتییە و بەرگیکی تاییەت و
 کالۆیکی جیاواز و بریسکەداریان دا بوومی. لەسەر
 کەشتییەکە مەشقیان پێ دەکردم و رەمبازینم دەکرد.
 رامسن لەپیشتر وامدەزانی دوو هیندە ی من دەبێ و
 بازۆلەکانی گوربسیکیان لێناکاتەوہ لەوێ لەسەر چەند
 کەوڵیک درێژکراوو، بالای هەر هیندە ی من و توژیکیش
 بچووکتەر دەبوو. مۆمیتکیان لەپشت سەری داگیرساندبوو،
 مۆمەکە لە شاخی گیانداریکی کێوی هەلکیشراوو،
 جارجار دەبوو زەیتیک کە لەشووشەییەکی خێر داوو لە
 شاخەکە کەم. ئەو تەکە کاری دیار و هەمیشەییە بوو،
 سالاری خۆش نیشان لەگەڵ ژنیک کە کراسیکی سێی و
 درێژی لەبەرداوو دەهاتە ژوور سەری رامسن و لێدانی
 دل و رەنگی چاو و ناو دەمیان دەپشکنی بێ ئەو ی من
 راسپێرن بۆ خۆم دوو کەوچک شیرم بە برینەکەیدا دەکرد.

رامسن ریشیکی تەنک و کورت و زەردی وەک
 کارەبای هەبوو. من ئەوئەندە سەیری دەموچاوی ئەوم
 دەکرد نیو ئەوئەندە سەیری دەریام نەدەکرد. جگە لەمن
 رامسن چاودێر، یان پاسەوانیکی دیکە ی هەبوو ئەویش
 بالندەییەکی مل درێژی پێ ئەستوو بوو، پیتیەکانی وەک
 هی قاز پەردەدار بوون، وەک بێژنگ کونی بچوووک
 بچووکیان تیدا بوو. من تا ئەوکاتە بالندە ی لەو جۆرم
 نەدیوو. هەموو رۆژی ئەو بالندەییە جارێک دەفری و
 ئەوئەندە دەرۆبی تا لەچا و ون دەبوو، هەرگیز نەمدی بە
 ئاسمانەوہ بگەریتەوہ، کاتیک دەمانزانی گەراوہتەوہ و
 لەشوینی خۆی بەهەمان دلسوژی و هیمنییەوہ
 نیشتۆتەوہ. بێ ئەو ی کەس ئەو ی راگەیانیدی، بەلام
 هەموو سەرنشینەکانی کەشتییەکە رایەکی وایان هەبوو
 کە هەر کاتیک ئەو بالندە پروات و نەگەریتەوہ ژیان بۆ
 رامسن ناگەریتەوہ و دەمری.

بە بازی گەورە چەند لاپەرەمان تیپەراند، من
 دەموست ئەو لاپەرە لێکەمەوہ، دەموست فەرقلیقا
 بگەریتەوہ، ئەو بە پەژدەییەکی تەناف ئاسا رۆیشتبوو،
 پەژدەییەکی تەناف بەناو دەریادا. دەموست زووتر
 بگەریتەوہ و دەرمان بۆ دەزگیرانە بیتەوشەکە ی بیتی،

دەموست وەفاداری بیینم، مردووی دیتنی دلسوژی و
 بەلێنداری بووم. با ئەو دەرمانانەش بیینم کە ناویان
 دەرمانی نەمرییە. لەوہش گرنگتر ریتیگای ناو دەریام
 نیشان بدات و بگەمە شارەکانی بن ئوقیانوسەکان.

* * *

بە یانییەک لەگەڵ کەوتنە سەر ئاوی یەکەم تیشکی
 خۆر، بالندە پاسەوانەکە بەهیمی چاوی کردوہ و
 سەریکی دەریای کرد و روانییە شەپۆلیک هیندە ی بالای
 زەلامیک هەستابۆ پێ، چووہ سەر سنگی سالاری خۆش
 نیشان و قۆلی راکیشا تا گەیانیدی سەر ئەو دەرگایە ی
 دەچووہ ناو دەریا و فەرقلیقا لیتیەوہ رۆیشتبوو. سالار
 دەرگاکە ی کردوہ و ژنیک کە سەرتاپای ئا و بوو، قژی کە
 تەوا وەک ئەو تیشکە زەرە کارەباییە بوو ئەورۆ کەوتبو
 سەر دەریا هاتە ژووری و کۆمەلێک گیای بە کۆلەوہ بوو.
 جگە لەمن هەموویان سەرسام بوون و گوتیان:

- کوا فەرقلیقا؟

ئەو، بێ ئەو ی وەلام داتەوہ، کۆلە گیایەکە ی لای
 رامسن داناو چەند توورەکە بەکی لە باخەلەکانی دەرھینا
 و گوتی:

- بۆ و گۆراون؟ بۆ ئەو پرسیارە دەکەن؟

بانگی منی کرد وەک ئەو ی مناسی:

- تۆ، دیۆس ئەوہ لەپیش منەوہ لێرە ی پالەوانی عاشق
 و فیل و رەمبازی؟ من سەیری ئەو ژنەم کرد کە هەرگیز
 ریکەوتی نەکردوہ هاوشییەو ی ئەویشم دیبێ، بەلام
 ئامادە بووم وەک کرمە لێنجەکان بەسەر پیتیدا بکەوم و بۆ
 ئەبەد لیتی نەبمەوہ. حەزم کرد هەروا لەو ی بکەوم و بێ
 ئەو ی بمینتی پیم لیتی و بە بن پیتیەکانییەوہ پان پان
 بسمەوہ. بۆ خۆم بەو ی وەنووسیم. ئەو ریک لە لاپەرە
 دوو سەد و بیست و سیتیدا بوو.

دواتر گوتی:

- ئەو گیایە بکوته.

هەموو توورەکانی کردنەوہ و لەهەریەکیان شتیکی
 دەرھینا رەنگی هەمووشیان جیاواز بوو، فەرقلیقا بە
 دەنگی خۆی گوتی:

- دەنکە شانی رەش، تۆی گولەسیلین، رەگی گیای
 قالین، روحی سوژ، چاوی دارسین. هیلکە ی داسنی مۆر،
 دلۆپە مرواری رەش، خەپلە ی شلۆ.

هەموویانی بە ژمارە و بە ئەنداز لیک جیا دەکردوہ و
 لەسەر بەردیکی سوور و لووسی دانان، رووکاری بەردەکە
 وەک گەلگامیش بەسەریدا گریابیت کونج کونج بیوو.

نایلۆنیککی کردوه که شووشه یه کی سپی لی پیتچا بو، به نووکه دهرزیبه ک پۆنیککی لی دهرهینا، پۆنیک چوو ناو لوومه وه هه ناسه م تا قوولایی دهریا که دریت بووه. بۆ یه که م جار رامسن جوولیه کی کرد که ته نیا من ههستم پتی کرد که وته سهر کولمی. دهنکه تۆوه کانی به و دهرزیبه چه و کرد و دهیدایه رامسن. سیتیبه م رۆژ شله یه کی سه وزی تاریکی به و گیایه گرتوه که من کوتابووم. تۆزیککی خسته سهر لیتوه کانی رامسن. دواتر پووشیککی چه وری له بن قژی خۆی هینایه دهر و له و شوینه ی تیره که ی بهرکه وتبوو به رۆن چه وری کرد و ئاگریکی بچووی له سهر کرده وه، ئاگره که رهنگی سووریککی تۆخ بو. رامسن هاواری کرد، دهریا که وته شه پۆلدان و ئاسمان به هه موو هیزی خۆی باویشکیکی داو بارانیک وه ک ئه وه ی له چله م رۆژی تۆفانه که ی نووح باری دهستی پیکرد، هه موو کونکه له بهر هه کان و دهر وازه کانی که شتیبه که مان داخست و چووینه قوولایی ژووهره کانیه وه، رامسن به ئاگا ها تبوو وه ک کیتیک فه رمانی دهدا، ههر به هه مان ناوی ئه و ژنه ی سه رتاپای ئا بوو، قژی وه ک کانیه ره ش ئاوی لی هه لده قولا، ئه و ژنه ی که تا ئیستا ناوی فه رو قلیقا بوو، بانگی کردم:

- دیۆس، ئه ی هه لاتووی مه یدان، وه ره شمشیره که ت هه لگره و وه ره جهنگی من.

پاسه وانه کانه وه دههاته دهر. له گه ل هه موو ئه وانه شدا شمشیره کائمان فری نه دا، رامسن دهستی به کراسه دریت و شینه کاله که ی فه رو قلیقا وه گرتبوو، ده بگوت:

- نه ترسی که و یارم نه ترسی، ئه و پیاوه ههر بۆ خۆشی و پیکه نینی تۆ ده که مه سه د له ت.

فه رو قلیقا چاویکی بۆ لای من سووراند و گوتی:

- نا، پاله وان نا، له شاره دووره کان ئه و فریام که وتوه، له دارستانه ههره چه ره کانی ناو دهریا ئه و پاراستمی، ئه و ته نانه ت سه یه ریشی نه که ردووم، نه یه یشته وه ئه و کلو خوتینانه شی بۆ بسر مه وه که به سنگیدا دههاتنه خوار، بی دهنگ یه که یه که دوژمنه کانی له ناو بردووه، من رام ده کرد و ئه ویش وه ک تیریک پشتی ئه و دوژمنانه ی کون کون ده کرد که ده ستیان ده گه یشته کراسه که م.

رامسن له و کاته دا دهستی به کراسی فه رو قلیقا وه بوو، دهستی تۆزیک له رزی و هیمنتر له جاری پیتشو گوتی:

- ئه وه فیلبازه، دل هه ل خه له تینه، ئه و ئۆنبازه سی رۆژ له مه وه بهر، ته نیا سی رۆژ هاته سهر ریتگام و تۆی فراند. له بیرت نییه ئازبه که م له بیرت نییه به سواری عاره بانه یه ک تۆی فراند، من تایه ی ئه و عه ره بانه م نه دیت و بالی گرتبوو و بال، له بیرت نییه سینگی پیکام و هه لات.

* * *

من به چاویکی نیوه کراوه وه سه یه ریککی فه رو قلیقا م کرد و رامام، ویستم بلیم من دانیشته وانی راسته قینه ی ئه و که شتیبه نیم، هه روا راگوزاری به و لاپه رانه دا تیده په رم، شمشیره کانتان له ئاویش بیت منی پی ده کوژریت، به لام خوتنی من له و لاپه رانه نابیتته وه، له دلی خۆمدا هاوارم ده کرد؛ هه موو دنیا دایکم و باو کم، براکانم و ئامۆزاکانم ده ستگیره کان و رۆژنامه فرۆشه کان، هه تیویاز و نوێژکه ره کانی هه موو خه لکی گه ره ک به شیتته بانگیان ده کردم، ئه و زرتپوشانه چیه له بهر منتان کردووه، من و له شکر، من و شه ر و مه یدان گرتن. ویستم بلیم ئه و لاپه ره هه لده مه وه ئیدی ته واو ژیان له و دیوی ئه و په ره ته نکه شتیکی دیکه یه، باسه لامه ت تیه په رین، ویستم بلیم ته نیا په نجه یه که م ته رکه م و به و لیتاره ی دابینم و هه لیده مه وه ژبانی هه موومان ده گوژریت. زمان وه ک ماسیه کی بچکۆله و پان که وتبوو ناو خۆله میشه وه و هه لده به زبیه وه، هیچم بۆ نه گوترا، رامسن گوتی:

- چاوحیزی فیتلاوی شمشیره که ت ئاماده که، شه رت

سالاری خۆش نیشان وه ک سه ریازیک سه یه ری رامسنی ده کرد، له و کاته وه به ئاگا ها تبوو ئه و سه ربازه چهند سانتیمه تریک کورترتر ببوو، سه رسام وه ستابوو، رامسن بۆ لای ئه و هاواری کرد:

- تۆ ئه وه ناناسی وه زیری حیکمه تمه ند، چون هیشته بیتته ناو پاپۆره که م، له دوو له شکرکی گه وره، له دوو پاشاگه ردانی گه وره من و ئه و ماوین. ئه و پیاوه بووده له و هیچه چاوی بریوه ته فه رو قلیقا. ئه و دیۆسه به کریتگیراوه که ی بابی فه رو قلیقایه، به لام حه یف ئه و عاشقه درۆزنه سه ریازیککی نازاشه، بۆ مه یدانبازی من ها تووه، هاسوپاسا لاری جیتگای متمانه م خۆ ریتگات نه داوه دهستی به دهستی ده زگیرانه که م بکه ویت.

ههستم کرد باران و لافاو وه ک له شکرکی گه وره تر په لامارمان ده دات، هه ولمان دهدا خۆمان به پایه و کۆله که ی که شتیبه که وه به ستینه وه، سه ره گیتره مان پیکه وت و رشاینه وه، سه رتاپای ئه و لاپه رانه رشانه وه بوون، بۆ ژماره ی لاپه ره کان ده گه رام، به لام که وتبوونه بن ئه و خوارنه بۆگه ن و ره شانیه ی له قورگی دهریا وان و

بئى ميل به چاوه كاندا بئىنم.

فهروقليقا دهستى رامسنى گرت و سهيرى منى كرد، ناتوانم جوولەي كه شتتبييه كه بوو له بهر زهبرى لافاو باران، يان ههر خۆي ويستى، بهرهو لاي من خزي، رامسن شمشييره كه ي راوه شاندا و ئەو كراسه قورسه شين و شوپره كه ي ليكهوت، به ژير كراسي كه وه له سههر پيتمى له نكيه كه شتتبييه كه كه وته سه ما كردن و من دانيشتم، شمشييره كه له تهخته ي كه شتتبييه كه چه قاند و گوتم:

- سهه له تم كه چاو ناتروو كيتم،

ئەو به پيخواسي سه ماي ده كرد، له سههر ئاوازي ئاو، من وهك به رانبهر سلاوي نيشتماني وه ستابم جوولەم نه كرد، دهبي شمشييره كان بئى دهنگ و با نارام و باران به خوڤ بيت كاتييك ژنيك سه ما دهكات. من ههرگيز سه ماي ژنيك نه ديوه وهك لا ولاو له شي خۆي بابدات، من ژنم له وديو جله قورسه كانه وه ديوه، دانيشتم و گوتم:

- رامسنى شهركهر، ئەو شيره ي به رهو لاي من ده وه شينري دهبي له ههوا بو سه ماي ژنيك بوهستى.

رامسن گوته:

- ئەوه ديوسي شهركهر و جادوو بازه، ئەوه تا شير له ههوادا ياده گريته، ئەو زوله ژنه كانى شار و ناو له شكري هه مووى عه شقى خۆي كر دوه، ئەو ژن هه له خه له تينه دواي فهروقليقا كه وتوه، كچى لپى نزيك نه بيبه وه تا سههرى ده پيتم.

فهروقليقا هيشتا وهك نه ماميكي ناو ئاو بوو، ياساي لاپهريه پيمان ئەوه بوو ئەگه ژنيك سه ما بكات دهبي هه موو شتى بوهستى، رامسن ياساشكين بوو، وهك ئەو جهرده ده ريبايانه بوو ياساي ده ريبا نه بين. به هه موو هيزى بۆلام هات و شمشييره كه ي راوه شاندا، دهستتيك كه باز نه يه كي مووروى موري تيدابوو لاپهريه كه ي هه لدايه وه، من چاوم نووقاند تا نه زانم چه نه له ت ده بم، جارئ شمشييره كه م ده رنه هينابزه، چاوه رپى بوو كه له سههرم بكه ويته سههر تهخته ي كه شتتبييه كه و خويتم به درزي تهخته كاندا بچيته خوار و تيكه ل ده ريبا بيت.

ئەو شمشييره ههرگيز نه گه يشته من، گه يشتبويينه لاپهريه سى سه دوويهك، ئەو لاپهريه چه نه خۆش بوو، فهروقليقا ده رمانتيكي دابو رامسن تا رام بيت و ميتشكي بيته وه جيگاي خۆي. سههرى منى كه هيشتا به خۆمه وه بوو خستبو سههر رانى خۆي، تائيستا لاپهريه ي وا نيانم نه ديوه، په نجه ي به ئاسته م له گوويه كانم ده دا، دهستى به مالمدا ده هينا، گه يشته جي شوتنيكي بريندار

له سههر شانم و گوته:

- ديوسي ئازيز مه رج نيبه ژيانت به قشري منه وه بيه ستبييه وه.

جي ته قه له كانى برينه كه مى ده ژمارد.

- نو، ده، يازده. دهبي نوزده ته قه ل بيت، بۆنى گياي ئورجى ليديت، له بيرته به لاسكى ئەو گيايه بۆم دووربييه وه. ئەوانه ي شه رت له گه ل كردن ئەوانه دوستى من، منيان خۆش ده ويت، خۆشه ويستبييه كه له وپه رى توندوتيريدا، منيش له وان نه رمونيانتر نيم له وان شه رانگيتر ته نيا له خۆشه ويستيدا. ئەوان په يژه ي من، به سههر سههرى ئەواندا هه نگا و ده نيتم، ده چمه كو شكى رهش، من له كو شكى رهشدا هه م- ئەو كو شكه كه ته ووى له مروارى رهشى ده ريبا به له شتويه كيسه لدا رۆنراوه، له سههر چوار پايه وهك لاقى فيل راگيراوه، به ده مه يكدكا كه ته ووا له سههرى كيسه ل ده چيت ده چينه ژوورئ، پيم بلئ تو چۆن هاتبو ويته ناو ئەو كو شكه، چۆن توانيبووت له ناو باخى سپيدا خۆت بشار يته وه.

ههزم ده كرد ئەو لاپهريه تا ئەو ديوي باخه كانى فهروقليقا دريژ بيته وه و ههرگيز ته ووا نه بيت. با شانم بريندار بيت و هه زار ته قه لي پتوه بيت. بۆنيك له قش و ده موچاو و سنگى رڙايه سههر چاوم، هيرشيك له له زت، تيرتر له شمشييره كه ي رامسن، قورستر له به رده كه ي عه لي داگيرى كردم. كه ته قه له كانى ده ژمارد و سههرى نزم ده كر دوه له لپوه كانيبه وه بۆنى خه يارى تازه قاشكراو به سههرمدا ده هات. ئەو خه ياره ي كولوكيان لپنه كرابيته وه، چه نه خۆشه ديوس بوون، به ئاسته م چاوه كانم كر دوه، ئەو له وپه رى گه شان وه ويدا بوو، گوته:

- ئەوان هيزيان له بازووياندايه، ئەوان هيزيان له جنس و زه كه ريباندايه، ئەوان هيزيان له هه ناسه و نه فه سياندايه، به لام تو هيزت له و چاوانه تدايه. خودايه چه نه خۆشه ئەو لاپهريه به ده دي بيت، ئەو چاوه هه تاو بر دووانه ي من هيز و توانبن، با من له و لاپهريه دا به و ته مه نه وه به جي بمينم، با هه موو دنيا هه نگاوم به سههر هه لپن و من ليره بم. خو من پاله وان نيم لاپهريه به لاپهريه بمه ن، كورسى به كورسى هه لمگرن و شار به شار بمگواز نه وه. من ناممورا ديكم، برينداريكم با له و لاپهريه دا هه ر خويتم ليبروا. خويتمى من به ته قه ل و ده رمان و ده رزي ناوه ستى. خويتمى من به بۆنى قش، به بۆنى خه يارى تازه قاشكراوى لپوى بو ئەبه د به هه مان ئەو تازه يه ي خويه وه ده روات.

خۆ من ناپلیۆن نیم گهلیک له وپهیری پێشکهوتندا لاپهه به لاپهه و کتیب به کتیب و نهوه بۆ نهوه بگێرن. نا من گاندی نیم وشه به وشه بگوازنهوه، نا من محهمه دی فاتیح نیم ناوم به قوتابخانهکاندا بگێرن و کهشتییهکانم بهسیم په راندیبیتتهوه و که نیسه و مهسیحییهکانم به شمشیر سهه بریبی.

من کتیبییکی موقهدهسم نههیناوه رسته بگوازیتتهوه بۆ رسته و بهردهمۆر بدارته دهست بهردهمۆر و له بلند گوپه کهوه هه لفرمه سهه بلند گوپه کی که. هه نه تهوه و که لاکیک له میژوو له گه ل خۆی دهگێرێ، بۆیه هه موو کتیبهکانی میژوو بۆنی جهندهکیان لیدیت. من تازه دهپه نیشته جیتی هه میشهیی ئهوه لاپهه یه.

فهروقلیقا گوتی:

- تۆ کوا ئهوهنده لاوازی ئهوه پیاوانهت بهزاند که لهکیو بههیزتر بوون، دهبی برۆین، ناکرێ چاوهیری بین. گوتم:

- من له مۆم دروست کراوم له سهه کۆشی ژنان دهتوتیمهوه، بههه ناسهی تووره به سهه ریه کدا دهکهوم با ههه لیره بین زۆر نا تا سهدهی سی و یهک و بهس، یان کاتیک دهروین ئهوه ده ریا به بووبیتته شاریک تا ئهوه سهه ر دنیا، با ههه بهو جله سهه رانه مهوه بهخه نه مۆزه خانهوه، به لاین بیت ئهوکاته بهو سیما کۆن و مۆمییهی خۆمهوه به دهنگی بهرز حیکایهتی ئیره یان بۆ بگێرمهوه. بی ئهوهی دلم له گه لێ به لرزی، بی ئهوهی بیرێ کهس بکهه و فرمیسم بۆ کهس له دلدا قه تیس بیت، بی ئهوهی بهزه بیم به په ره سیلکهی بال شکاودا بیتتهوه.

فهروقلیقا گوتی:

- وهروه سهه خۆت من ژنی دنیایه کی دیکهه، دهعبایه ک نیم بۆ گریان و پارانهوه، ئهوه له شکره ی تۆ تفر و توونات کردن ههه موویان رۆژتیک له رۆژان دلدارم بوون، منیش دوا یان کهوتم و ئاره قه ی بن بالیانم خواردۆتهوه، تۆوی دلیان له سهه بهردهستم و تۆوی جهسته یان له سهه ناوکم روواوه، دواکه سیان رامسنه، ئیستا دیلی ئهوم، ئهوان له شکرێ پیاوه وهحشی و دۆراوهکان، تۆ بهو خه یاله هیچوپوو چانه تهوه دهکهوییه بن پیتیان، ئازترینیان پیتستی هاویری رکه به ره که ی دهکاته پیللاو.

* * *

من شمشیره کهم به دهسته وه گرتیوو، گه شتیبوینه لاپهه سی سهه و چوار، یه که یه که پیاوهکانی رامسنم

ده به زاند، سالاری خۆش نیشان، تاکه هاویری و ناسیاوم ده یگوت:

- خۆت به دهسته وه بده نامه وی بتکوژم ئه ی خیا نه تکار، فهروقلیقا خۆشه ویستی رامسنی گه وره مانه پیوهندی به تۆی به سته زمانه وه چیه؟

ده موست وهلامی ده مه وه و بلیم من وینه یه کم که وتومه ته ئه ل سوو میکی هه له وه، ده موست بلیم من وشه یه کی ساده م و ئه وه موو خال و فاریزیه چیه له سهر منتان داناوه؟ ئاخه من ته نیا حه زم ده کرد بیه بیستانه وان، سهه ئه وه ده ریا به بکه مه خه یار، تا ئه وه سه ری رده گی خه یار شو رپیتته وه، من چیم له وه هه موو کوشتنه داوه ته نیا ده مه وی مۆخی ئاوه کان، گه رده کانی هه وا، لینجایی ناو ئیسقان بۆنی کلکی خه یاری لیبیت.

ویستم بزانه له لاپهه ره چهند دام، دلۆپیک خۆین کهوته سهه ژماره که و دایپۆشی، شمشیریکی باریک سهه ری له سکمه وه ده رهینا، رامسن پیکابوومی، من گوتم:

- هه ی بی میشک بۆ له داوه شمشیرم لیده ده دن، هه موو که سیک ده توانی له به رده مم بوه ستی و بکوژی و فیلم لی بکات. هه موو برینه قووله کانی من له پیتشه وهن، من رووبه روو ساده و ترسنۆکم، رووبه روو زیاتر پیوه ده بم، هه لده خه له تیم. له وه شمشیره مه ترسن به ده ستمه وه یه، ئه وه ته نیا چهند هیللیکه و له سهه کاغه زیک کیشراوه.

هه ره له ناو که شتییه دا له قه فه زکی ته خته کرابووم. فهروقلیقا له گه ل رامسن له سهه دۆشه کیک که به که و لی تووک درێژ رازابۆوه راکیشابوو، لاقیان له سهه ریه کتر داناوو، به کترین ماچ ده کرد و له ژیره وه سهه ری منیان ده کرد، ئاخ ده ستم گه یشتبا ده ری و ئه وه لاپه ره م دراندا، ورد وردم کردبا. شه راییان له ده می یه کتر ده خواردوه، زمان و لیویان سوور ببوو، سالاری خۆش نیشان خه ریکی برینه کهم بوو، من خه ریک بوو بیهۆش بم، ده موست فهروقلیقا به وه درمانانه ی هیناونهی چاره سه رم کات، بی ئه وه ی ئاگای له من بیت توند پیکه نی و بۆنی خه یاریکی تازه قاشکراو به سه رمدا هات و وریابوومه وه.

قه فه زه که به په تیک هه لواسرابوو، ئه گه ره ئه وه دووانه حه زیان له رابواردن بایه منیان شو رده کرده وه ناو ئاوه که، نقووم ده بووم، رابواردنه که یان چهند زۆرتی کیشابا، له زه تیان چهند قوولتر بایه من زیاتر رۆده چومه ناو ئاوه که، له ناو ئاوه که هه وای ناو سینگم ته و او ده بوو، به وه همیک ده ژیا م ئه ویش ئه وه بوو فهروقلیقا ته نیا له

ترسی رامسن یارمه تیم نادات، دنا له دلّی خویدا
هزه دکات له گهّل من بریت. هزه دکات پر به سییه کانی
هه ناسه م بۆ بیئی و بیته ناو ناوه که، ئەو بیرو خه یاله
تاکه ئوکسجینی من بوو.

چاوه پیتی ئەو دهسته ژنانه یه بووم که بازنه ی موری
تیدابوو، بیتو سه د لاپه ره به سه ری که وه هه لداته وه،
باخراپتر بی، با من له قه فه زه که مدا بوومه په یکه ری
ئیسک، با جومگه کانیشم لیکتر ازابن و چالی چاوم و
کونه ره شه کانی لووم پر بووین له میژوو، هه ره له وکاته دا
هه لیا نکیشامه وه، سه ره که شتییه که به که سانی نه ناس و
زۆر داگیر کرابوو. شمشیره که ی رامسن که وتبوو، ئەوان
هه ره هموویان بالا بهرز و سینگ پان و پته و بوون، وه که
دیو ته و او وه که دیو پییده که نین، په کیکیان که چاوی
چه پی تانه ی له سه ره بوو، گوتی:

- ئەوه تا، ئەو هه تیوه خه یانه تکاره ی هات بۆ کۆشکی
ره ش.

په کیکی دیکه یان پرسی:

- ها پاله وانی ده رباکان بۆ به ندرکراوی؟

من هیچ قسه یه کم بۆ نه هات و ئەو بۆ خۆی گوتی:

- فه رو قلیقا دلّی به پیاوی پیست نه رم ناکریتته وه.

په کیکی دیکه یان که وینه ی شمشیره یکی له سه ره
سینگی کیشرا بوو گوتی:

- ئەو بده ن به من با فه رو قلیقا بۆ خۆتان بیته.

فه رو قلیقا له سه ره که شتییه که به نازادی ده هات و
ده چوو، له باوه شیان ده کرد و ماچیان ده کرد، ئەو پیاوه ی
خۆی له من خۆش کردبوو، ده یویست رامکیشیته سه ره
که شتییه که و له قه فه زه که که تا ئەو کاته هه لئاسرا بوو
به هیئیتته ده ری.

فه رو قلیقا شمشیره یکی له و گوریسه دا قه فه زه که ی پتیه
هه لئاسرا بوو، له و به رزییه وه که و قه ناو ده رباکه و
به خیرایی نقووم بووم، لیره وه ده کری هه موو لاپه ره کانی
کتیبه که بتلیسیته وه و وشه کان تیکه ل بن و هه رگیز
نه خوتیندرینه وه، منیش هه ره به و قه فه زه وه بکه ومه بن
تاشه به ردیک.

له پر فه رو قلیقا وه که مارماسییه تیژ تپه ره کان
هاته خوارئ و ئەو پارچه گوریسه ی به قه فه زه که مه وه
مابۆوه رایکیشا، هیئته خیرا خه ریک بوو ناوه که له
پیستمه وه بچیتته ناو له شم، هه ره به و خیراییه بردمییه ناو
ئه شه که و تیکه وه، له وئ له کونیکه وه فریتی دامه خوارئ
ته نیا ئەوه نده م له بیره له گهّل به ربوونه وه م قه فه زه که پارچه

پارچه بوو.

* * *

ئیره لاپه ره سی سه د و نه وه د و نۆیه، ئەو ژماره یه م
دابه ش کرد به سه ره سی دا، هه وت سیی تیدایه، کۆم
کرده وه ده بیته بیست و یه که، ئەو ژماره یه م خۆش ویست
وه که نه یئیییه که له گه لی ژیا م، هیزی خۆشه ویستیش
له نه یئیی بوونیدایه، به لام ئەو ئاشکرا بوو لاپه ره یه که
نه بوو نه خوتیندریتته وه. فه رو قلیقا له و په ری ناسکی و
جوانیدا هاته ژووری، بالا بهرز و باریک، رووناک،
جهسته رووناک، گوتی:

- ببووره تازیم، ببووره. من زۆر درهنگ فریاکه وتم.

من هیچم نه گوت ته نیا له و په ری شادمانی و بی دهنگی
عاشقیکه وه سه یرم کرد، ئەو گوتی:

- ئیستا قه رزدارت نیم، هیئامییه وه نیشتمانی خۆت.

من دیسانه وه سه رسام و هه یران سه یرم کرد و ئەو
گوتی:

- ئەوه تا هه موو ژوور و ده رگا کانی وینه ی تو یان
له سه ره.

بیرم له وه ده کرده وه ده بی نه که وتیمه ناو فیلمیک
له وانه ی له فیرعه ونه کان ده وین. ده بی ده ست ده مه
به ردیک و ئه شه که وت و کۆشکه که به سه رمدا نه رووخت.
ده بی ئەو ده رگا و په نجه رانه ژماره ی نه یئییان له سه ره
نه بی.

ئەو دهستی گرتم و بردمییه ناو ژووریکه وه پر له هه لّم،
جله کائمان وه که له کاغه ز بن تانه وه، فه رو قلیقا یه که
هه سستی هاو به شی هه بوو له هه موو کاتییک و له گه ل
هه موو پیاویک ئه ویش جنس و خۆشه ویستی بوو.
چوینه ژووریک و نا ئمان خوارد، به میرغوزاریکدا
تپه پرین، ئەو گوتی:

- ئەو هه موو دنیا جوانه ت له کوئ بوو، چ فکر و
پلانیک جوانات هه به، ئەو هه موو ژوور و باغ و
رینگایانه ت له کوئ بوون، من وه که کوری پاشایه کی ناو
ئه فسانه کان بم و هه موو ئەو مال و کیتلگه و باخه م بۆ
به جی مایی شانازییه کی خاوه ن مائی و خاوه ن شکۆیی
ده چوو ناو لوومه وه و له ویشه وه ده گه یسته ناو سینگم.
راسته من پاشا بووم و حوکی ئەو مه مله که ته م ده کرد،
چونکه پاشایه تی هیچ نییه جگه له جلوه رگییک و
تاجیک، ئەو ژنه ش باوک و میرد و سه رۆک وه زیرم بوو.
بوومه ئەو پاشا منداله ی ته نیا بۆ خۆی له دنیا دا مایی
ناچاریم به ته مه نیکی هه شت سالی حوکی ولات بکه م.

له بچووک بوونهوه دایه.

ئهو دهستی دهگرتم و من خۆم رادهپسکاند، ئهو به په له پهل قسهی دهکرد:

- له بهر من هه لیدی، تو نازانی ئهو ژبانه چ رهنگه، تو نازانی له زهت و تالی لهو بچووکیه دا چیه؟ خو تو فری مه ده کهس نازانی به چهند سال دهگه یه لای ئه وان. تائستا کهس له زهتی منی جی نه هبشتووه.

دهنگی فهورقلیقا هه دههات من ده مگوت:

- تو ش وهره، با پروین، من هه میسه حه زم له بوئی کلوکی خه یاره.

نهمدهزانی چهنده له دهستی ئهو به ره لا بووم، کهه وتبوومه ناو بو شاییهک، بو شاییهک له هه واو ناو، ئیره لاپه ره چوار سه د و نهوود و نو یه. نازانم ده کهومه خوار، یان به ره و سه ر ده پروم، بو شاییهک له نیوان هه وا و ناودا، ئهو لاپه ریه لاپه ریه ته نیایی بوو، ته نیایی له ناو و خاک و هه وا و ناگر. ته نیاییهک ده که و پته ناو هندی ته مه نه وه، دوور له ژن و دوور له جهستهی خو تو. ته نیاییهک ده که و پته ناو هندی ره گ و لقو پویی دره خته وه. ئهو لاپه ریه لاپه ریه ته نیایی بوو، ته نییا مه ره که ب له شو وشه وه تا سه ر کاغه ز، ته نیا تیشک له ماوهی هه شت چرکه و نیودا. ته نیا دوا ی تیکشکانی خو شه و یستیه کی شیتانه. ته نیا هه لخلیسکانی چاو بوو به قه دی رووتی گو له به رو ژده دا. ته نیا پر ته قاله که ی ناو میژوو پیش ئه وه ی نیوتن ببینی. ته نیا ئه و رۆمانه ی له سینگی نووسه ره وه دپته دهر تا ده گاته لای عاشقییک. ته نیاییهک له نیوان خو م و ناو ه که م. له نیوان دیوسی پاله وان و خاوه ن شکوی بنه ماله و ئه و زینده وه ره بچووکانه. لاپه ره چوار سه د و نهوود و نو له و لاپه ریه ده گۆچانییک نییه دهستی پیبگری. ته نیایی ئه و پیته ته نیا و ته ربیکانه ی جار ی نه بوونه وشه یهک. ته نیایی ئه و هه زاران هه ست و شعور ده ی به دنیا دا بلا بوونه وه و جار ی شاعیرییک سه ردانی نه کردوون. ته نیایی وشه ی ئه فین له ناو کتیبی فهره نگدا. ئه و لاپه ره ته نیاییه نه خه مناکه و نه دلشاد. نه ژبانه و نه مردن. له و لاپه ریه ده کهه وتبوومه ناو قاوغی شکاوی هیلکه یه که وه که دایکم بو دوسته که ی له روئی کردبوو.

* * *

کهه وتمه سه ر پشتی کیسه لیک که هه ر هینده ی گو لی لاو لاییک ده بوو، ئه ی خودایه ژبان به و بچووکیه خو ش بوو. به بوئی هه رمیسه کی ده ریا سی روژ ده ژیا م. ئیره

لاپه ریه ی پینج سه د و سی و چوار بوو، سه ر نشینه کانی هاو ریم جلویه رگیان نه ده ناسی و له گه ل یهک بوون و نه یانده زانی وشه ی عاشق بوچی به کار دیت و پیاره تی و مه ردا یه تی هه ر نه بوون، هه موو ئیواره یهک به دیار خو ژه نارنجییه ته ر و بره که وه داده نیشن و به په نجبه ده رزیله کانیان که هه ریه که یان ره نگیک بوو ئه و رو ژه یان له قو لایی ناودا ده نووسییه وه ئه ویش هه مووی تیکه ل ده کردن و ئه و هه موو رهنگه تیکه له یان به یه کدا ده دا و له گه ل چاویکنانیکی خو ژه که ش ئیدی کاتییک نه ده ما به ناوی رابردوو، روژی به سه رچوو له سه روشتی ئه واندا نه بوو. به مردن و نازار ئاشنا نه بوون، که سه کان وه ک گه لا ده وه رین و سواری پشتی سه مایه کی ئاو ده بوون، یان وه ک دلۆپه شه راییک له ئاوه که دا بلاو ده بوونه وه و ده نکه ده نکه ده چوونه وه ناو خو ژه که وه، کچییک به قامیشیکدا گو زانی ده گوت و وه ک مو سیقیقا بلاو ده بووه و کوریک له سه ر گه لامیویک سه مای ده کرد و کور و کچیکی دیکه سه ریان به سینگی یه کتر ده کرد و دوو که سی دیکه ده ستیان به قه دی ریحانه یه کی ئاوی گرتبوو سه بری چاوی یه کتریان ده کرد، که سییک نامیریکی له خو ی گه وره تری نه ده ویست بو سه فه رکردن، به ناو چاوی یه کتر بو دوورترین شوینی ئه و دنیا یه سه فه ریان ده کرد، له قو لایی یه کتردا پشوویان ده دا و له بن ساباتی ناخی یه کتر راده کشان و پییه بچووک بچووک و قامکه وردیله کانیان له ناو کانیایوی روحی یه کتر ده نا و قژیان به گه رمیسه ک له ده می یه کتر ده هات شان ده کرد. له و سه فه رانه ی ناخی یه کتر کهس نه ده کوژرا و کهس پارچه پارچه و شوین بزر نه ده بوو. زمانیکیان نه بوو بو گوتنی ئه و هه موو رسته بی بایه خانه ی عه شق و قه له میکیان نه بوو بو نووسینه وه ی ئه و هه ست و سوژه ناسک و پر ریاو حه یابه رانه. زمانیکیان نه بوو بو گوتنی ئه و هه موو رسته ی مو حیه تانه. دوو چاو و دوو په نجبه و سینگیکیان هه بوو بو یه کتر.

گوتم با ئه و لاپه ره، با ئه و دنیا یه ئه به دی بیت، هه ر له و کاته دا به سه ر لاسکی گو له شه قینی ناودا ده خلیسکام، به و پییه بچووکانه م لاپه ره که هه لدرایه وه، له و لاپه ره یه دا هه موو زانیبوویان من ها توومه ناویان، بی ئه وه ی ته عریفیکیان هه بی بو من، ترسام بمخه نه ناو قاوغی کیسه لیک له وان هه ی هینده ی گو له لاو لاییک ده بن، به لام ئه وان ترسی ئه وه یان نه بوو که سییک دوام که ویت و بیت به هو ی منه وه دنیا که یان ویران کات، یان

فهرهوقلیقا بیت و له ناوی دلّیان دهرمان دروست کات. زانیم ئەوان ئەو لاپه‌ره‌یه به تیشکی پیتشوازی دهران و هه‌ریه‌که‌یان هاتو لاسکی گولتیکی خۆی له ده‌ورم روواند. ده لاپه‌ره‌ی ته‌واو هه‌ر ره‌نگی گولت بوو، ئەو گولانه‌ی که بونی و تاموره‌نگی خۆیان هه‌یه. من نازانم ئەو لاپه‌رانه ناوبنیم چی، ناویان بنیم لاپه‌ره‌ی شیعر، شیعر به‌و هه‌موو خۆین رشتن و شه‌ره قورسانه‌یه‌وه، ئەو لاپه‌رانه ناوبنیم لاپه‌ره‌ی خۆشه‌ویستی و ئەوین به‌و هه‌موو خیانه‌ت و دل کون کونکردن و بی چاو و روویی خۆبانه‌وه، ناوی بنیم عه‌شق و موحیبه‌ت به‌و هه‌موو رقه‌ره‌ش و داغ نان به‌ جه‌رگی یه‌کتره‌وه، ناوی چ ره‌نگیکی لی بنیم ئالوده نه‌کرا بی به‌ گوناح و چاوسورکردنه‌وه و مه‌رگ.

گوتم نا با ئەو ناوانه نه‌یه‌نه ناو فه‌ره‌ه‌نگی ئەو مه‌خلوقه کرم ئاسایانه، باعه‌شق ویرانیان نه‌کات، با ئەقین ئەو دوژمنه گه‌وره‌ی پیکه‌وه ژبان له‌توپه‌تیان نه‌کات، با خۆشه‌ویستی به‌و هه‌موو فیز و خۆ به‌ گه‌وره زانینه‌ی خۆبه‌وه خه‌لتانی خیانه‌تیان نه‌کات، چییان ناو بنیم، ناویان بنیم قه‌له‌م و نووسین، کتیب و ده‌فته‌ر، ئایه‌ت و موقه‌ده‌سات! ده‌ستی خۆم به‌دانه ئیسفنجییه‌کانم گه‌ست و به‌خۆم گوتم: نه‌که‌ی، ئەوانه تاوانباره سه‌رسه‌خته‌کانی ژبانن، که‌م نین ئەوانه‌ی له‌ناو لاپه‌ره و ئایه‌ته‌کاندا سه‌ربران، که‌م نین ئەوانه‌ی به‌ ئەمری قه‌له‌م و مه‌ره‌که‌ب سه‌رانه‌وه، سوپاس ئەم جاره، ته‌نیا ئەم جاره عه‌قل هه‌یزی دامی و نه‌یه‌ه‌شت ئەو هه‌موو شمشیره بریقه‌دارانه‌ی له‌ناو کتیبه‌کان هاتنه‌ده‌ر به‌هینمه ژبانی ئەو مه‌خلوقانه‌وه.

تا که‌ که‌سیک که‌ دیاری بو نه‌هینابووم، ژنیک بوو، ویستم خۆم بکه‌م به‌ کوری ئەو، زانیم بو‌یه دیاری نه‌هیناوه، چونکه په‌لکی گولتیکی کردۆته مالی خۆی و له‌وه‌ش زیاتر به‌هی خۆی نازانی تا بیبه‌خش، گوتم چه‌ند ساله له‌وئ ده‌ژی، تییان گه‌یاندم که‌ پینج سه‌د و هه‌شتاو یه‌ک سالی ته‌واوه، چ بینم من گه‌ه‌شتوومه لاپه‌ره پینج سه‌د و هه‌شتاویه‌ک.

چه‌ند که‌سیک به‌ گالته و پیکه‌نینه‌وه رایان ده‌کیشام و له‌لاپه‌ره‌یه‌که‌وه فرییان ده‌داهه لاپه‌ره‌یه‌کی دیکه‌وه. چاو به‌سه‌ر لاپه‌ره‌کاندا نه‌ده‌گیرسایه‌وه، نه‌مده‌زانی لاپه‌ره‌کان سپین، یان من ناتوانم بیانخوینمه‌وه. له‌ناکاو ده‌ستیک کتیبه‌که‌ی به‌توندی پیوه‌دا و من که لاپه‌ره‌یه‌کم به‌ ده‌سته‌وه بوو، فری دایم و به‌ دیوار پیکیدا

کیشام و وه‌ک به‌ردیک که‌وتمه خوار، چه‌ند دلۆپه‌بارانیک به‌رده‌م و چاو که‌وتن و وام هه‌ست کرد به‌ناو گه‌رده‌لوولی باراندا ده‌رۆم که‌سیک له‌وسه‌ری دنیا چاوهریم ده‌کات. هه‌مان پیای دوکاندار، چوست و چالاک و کورته‌بالا، ده‌یگوت:

- ئەوه گه‌ه‌شتوویه‌وه ئیره، له‌ چ دنیا یه‌که‌وه هاتووی، ئەو جلانه‌ت له‌کوئ بوون.

من هه‌روا سه‌رسام ده‌مروانی، دیم سالی خۆش نیشان له‌گه‌ل ژنیک که‌ زۆر له‌ فه‌ره‌وقلیقا ده‌چوو هیمن و له‌سه‌رخۆ ده‌رۆشتن، خیرا هه‌ستم و گوتم:

- ئیوه‌ش له‌کتیبه‌که‌وه هه‌لرژان؟
سالار ده‌ستی له‌ناو ریشه‌ سپی و درێژه‌که‌ی نابوو،
به‌یه‌کی فه‌یله‌سووفانه‌ی هاتی، کابرای دوکانداریش
پرسی:

- کام کتیب؟
من به‌ترسه‌وه ده‌ستم بو کتیبی سه‌ر ره‌فه‌که‌ درێژکرد،
ئه‌ویش زۆر به‌سووکی ده‌ستی برد و هینایه‌ خوار و
گوتمی:

- خۆ ئەوه ته‌نیا به‌رگی کتیبیکی کۆنه و هیچ لاپه‌ره‌یه‌کی تیدا نییه هه‌ر بو جوانی له‌ویم داناوه.
من لاپه‌ره‌که‌ی له‌کاتی فریداندا به‌ده‌سته‌وه هاتبوو،
له‌بن بالم شاردمه‌وه و رویشتم.
ئیسستا ئەو لاپه‌ره‌یه‌م لایه و به‌جۆره زمان و جۆره
پیتیک نووسراوه هه‌رکه‌سه و به‌جۆرێک ده‌بخوینیه‌وه
ته‌نیا من هیچی لی تیناگه‌م.

کۆتایی ۲۰۰۸ و سه‌ره‌تای ۲۰۰۹ هه‌ولیر